

Tjänsteskrivelse

Handläggare: Per Kristersson, Regionplanerare

Datum: 2018-09-25, diarienummer: 2018-00245.10

En utvecklad översiktsplanering, SOU 2018:46

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsen föreslås godkänna föreliggande förslag, daterat 2018-09-25.

Förbundsstyrelsen föreslås omedelbart justera denna protokollsparagraf.

Sammanfattning av ärendet

Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) har i skrivelse från Regeringskansliet daterad 2018-07-03 beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss.

GR är sedan 1988, och tills vidare, regionplaneorgan enligt plan- och bygglagen och har rollen att arbeta med regional planering i Göteborgsregionen.

GR väljer att kortfattat lämna synpunkter på delar av utredningens del 1 ”Att underlätta efterföljande planering”.

GR:s medlemskommuner har haft möjlighet att bidra med synpunkter genom nätverket för översiktlig planerings arbetsutskott.

Bedömning

GR anser att översiktsplanens huvudsakliga uppgift är att visa kommunens långsiktiga intentioner för mark- och vattenanvändningen. Över tid förändras förutsättningarna, nya restriktioner behöver införas och efterfrågan från exploateringsintressen behöver planeras för. Översiktsplanen ger även uttryck för de strategiska avvägningar mellan motstående intressen som kommunen önskar göra. Därmed är det av vikt att planen är förändringsbar men också förutsägbar över tid.

GR välkomnar att utredningen föreslår att översiktsplanen även fortsättningsvis inte bör bli bindande och att planens aktualitet säkerställs genom en av fullmäktige antagen planeringsstrategi görs under varje mandatperiod. Förslaget i delbetänkandet anger att planeringsstrategin skall vara antagen inom 15 månader efter det att val genomförts. GR anser att detta är en alltför snäv tidsram. För att översiktsplanen skall behålla sin aktualitet behöver planeringen och processen kring denna vara kontinuerlig. Översiktsplanens vägledande funktion för

Tjänsteskrivelse

Handläggare: Per Kristersson, Regionplanerare

Datum: 2018-09-25, diarienummer: 2018-00245.10

efterföljande detaljplanering sker då planen känns relevant både politiskt och inom planerarprofessionen.

GR anser vidare att det är staten som har mandat att avväga statliga intressen mot varandra. Alla kommuner skall ha samma förutsättningar och avvägda underlag inför arbetet med översiktsplaneringen. Som exempel kan nämnas miljöbalkens respektive plan- och bygglagens olika syn på exploatering och bevarande. Samma sak gäller för olika intressen mellan statliga sektorsmyndigheter, där GR anser att staten skall lämna avvägda förutsättningar som kommunen strategiskt kan förhålla sig till i översiktsplaneringen. Översiktsplanering innebär strategiska val för kommunens utveckling och är därmed ledande för efterföljande detaljplaneringen.

I GR:s remissvar på Riksstyrelsens utredningens betänkande ”Planering och beslut för hållbar utveckling” (SOU 2015:99) framfördes även där ”att staten behöver prioritera när flera olika riksstyrelsens överlappar varandra.” GR anser även att det är nödvändigt att staten ger sin helhetssyn kring hållbar utveckling. Detta underlättar hur kommunen hanterar hållbar utveckling genom de strategiska beslut kommunen behöver göra på översiktlig nivå.

GR anser att förslaget om att slopa kravet på att kommunen under samrådet behöver redovisa planeringsunderlag som har betydelse för regional eller mellankommunal nivå innebär en risk att översiktsplanerna tappar den regionala aspekten.

GR har under lång tid, genom strategisk regionplanering, arbetat tillsammans med medlemskommunerna kring överenskommelser som underlag för översiktsplaneringen. GR anser att dessa överenskommelser bör framgå i kommunernas översiktsplan och därmed ingå i aktualitetsförklaringen.

Vidare bör kommunens översiktsplan ta större hänsyn till krav som funktionella regionala nivåer ställer snarare än administrativa indelningar. Kommunen bör i översiktsplanen tydliggöra sin roll i de olika funktionella regioner de ingår i. Funktionell region kan definieras som till exempel lokal arbetsmarknadsregion, bostadsmarknadsregion, dricksvattenintresseområde med flera. Ett sådant förfarande ger en större flexibilitet och anpassning till den verklighet översiktsplaneringen verkar i.

GR anser att Boverkets förslag till ÖP-modell kan utgöra utgångspunkten för en standardisering av översiktsplaner och välkomnar en digitalisering av översiktsplanens kartunderlag. Staten bör ge Boverket mandat att utforma en

Tjänsteskrivelse

Handläggare: Per Kristersson, Regionplanerare

Datum: 2018-09-25, diarienummer: 2018-00245.10

nationell standard som kommunen kan följa. Detta är ett arbete som pågått i olika former under de senaste 30 åren och nu är det dags att slutföra och implementera.

Helena Söderbäck
Förbundsdirektör

Maria Sigroth
Avdelningschef

SKICKAS TILL

Regeringskansliet